Darował Józef Ekielski w r. 1916; zob. ostatnią kartę, na której znajduje się również spis treści tego rękopisu. Oprawiono go w r. 1937.

Jaśnie Wielmożny Marszałku!

Uwodziłem się dotąd nadzieją że będę miał szczęście złożyć osobiście uszanowanie moje Waszej Ekscellencyi i w ręce opiekuńcze Jego oddać Macierz, która nareszcie po dwuletnich przeszło oczekiwaniach i zabiegach, weszła w życie. Tym czasem od dni kilku zwiększająca się choroba, na teraz nie dozwala mi ani myśleć o podróży.
Niechcąc aby na tem cierpiała Sprawa, śpieszę z najgorętszą prośbą do Waszej Ekscellencyi, abyście raczyli przyjąć nad nią czynną opiekę. Łączę przy tem zebrany pierwotnie fundusz, ze składek pochodzący, rubli srebrem cztery tysiące.
Myśli moje i żądania głównego ofiarodawcy przesłałem już [illegible], i proszę W. Ekscellencyi abyś i nad spisaniem aktu fundacyjnego, był łaskaw czuwać, a wedle myśli swej nim pokierować.

W lepsze ręce przyszłych losów instytucyi nie mógłbym oddać, a ufam w to, że mi Wasza Ekscellencyja nie odmówiłaby drogocennego udziału w dziele tak żywotnej obchodzącem.

Co się tyczy kwestyi osób w skład Rady Nadzorczej wchodzić mających, mianowanie Członka od Sejmu galicyjskiego zostawiając Jw. panu, z Poznańskiego chcę prosić prezesa Koła polskiego Dr. Szumana, z Królestwa mabyć wybranym p. K. Przyżyński. W Komitecie wykonawczym przedstawiam do zatwierdzenia prof. Amborskiego, Dr. Kubały, Dr. Ochorowicza, ks. Jana Siemieniskiego, a jako Sekretarza p. Rud. Belzykiego.

Głównie jednak idzie mi o to, aby Wasza Ekscellencyja przyjął opiekę zwierzchniczą

nad instytucyą tą. Spisanie dzi Statutów i wskazówki do nich Jemu zostawiam.

Ubolewam nad tem że stan zdrowia mojego, w żaden sposób mi niedozwala przybyć osobiście teraz, lecz mam nadzieję złożyć wyrazy wdzięczności choć spóźnione, gdy siły powrócą.

Racz JW Pan przyjąć wyrazy wdzięczności i najgłębszego poszanowania z jakiem mam honor zostawać

Waszej Ekscellencyi

Sługą najniższym

JIKraszewski

d. 29 Stycznia 1882
Drezno
31 Nordstrasse.

3

Mit acht Tausend Mark No 8.000 M.
(vier Tausend Gulden)

109 Gr

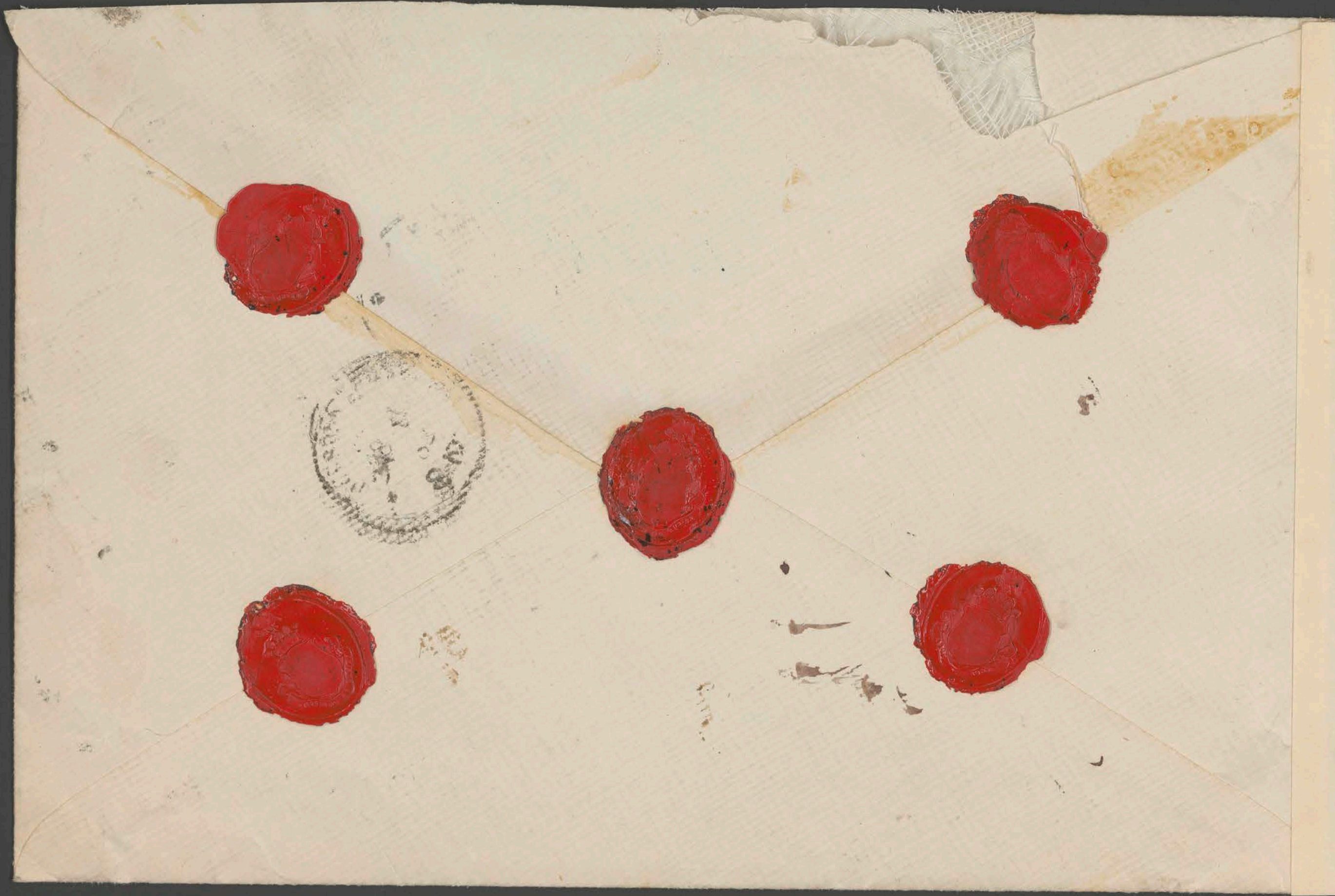
S. E. Excellenz
Herrn Doctor
M. Zyblikiewicz
Landsmarschal. etc
Lemberg.

Frei.

135
40
175

Absender Dr J. I. Kraszewski.

DRESDEN-N. 8. 28 1. 82 5-6N.

J. J. Kraszewski
DREZNO.

d. 6 Marca 1882

Jaśnie Wielmożny Marszałku.

Wszystko co W. Excellencja byłeś łaskaw uczynić dla Macierzy z wdzięcznością przyjmuję, uznając zmiany poczynione za potrzebne i zgadzając się na nie. Nic mi nie pozostaje nad powtórzenie że jestem i będę najmocniej obowiązanym JW. panu za okazane dla Instytucji uznanie, za ten czynny udział, który w niej przyjąć raczyliście, i że Jego opiece, przewodnictwu, w Jego ręce ojcowskie oddaję Macierz, pełen nadziei iż Temu, któremu Kraj tyle zawdzięcza, i nową, tę fundację do życia powołać potrafi, a nadać jej zbawienny kierunek.

Bardzo by było pożądanem, przy szczupłych funduszach, gdyby Wasza Excellencja mogła przez Ministra D. Dunajewskiego, wyjednać uwolnienie od taxy, ze względów na cel Instytucji.

Zresztą wiem to dobrze iż JW. pan uczyni co jest możliwem i we wszystkiem zdaję się na to co zechcesz postanowić.–

Macierz będzie jedynie W. Excellencji winna przyszłość swoją, którą składam w ręce Jego.

Proszę wierzyć że z serca przepełnionego wdzięcznością za udzieloną tak łaskawie pomoc, piszę się z najgłębszym szacunkiem

Jego Excellencyi

sługą najniższym

JIKraszewski.

8/3 882.

6

Jego Excellencija
Jaśnie Wielmożny
Dr. M. Zyblikiewicz
Marszałek krajowy.

we Lwowie.

MACIERZ POLSKA.

Jaśnie Wielmożny Marszałku.

Z najżywszą wdzięcznością odebrałem łaskawe pismo W. Ekscellencji zawiadomiające mnie o utwierdzeniu Macierzy, której bytu zapewnienie Kraj Wam, szczególniej Panie winien będzie. — We wszystkiem zastosowując się do skazówek Jego piszę dziś listy do Prezesa Majera, Hr. Artura Potockiego i Kazim. hr Wodzickiego. Niewymowną dla mnie pociechą jest że Instytucja w życie wchodzi, za co jeszcze raz nieskończone dzięki Wam. Bardzo pragnę wyrazy wdzięczności mojej powtórzyć osobiście Jego Ekscellencji, a dziś proszę przyjąć wyznanie ich i najgłębszego poszanowania z jakiem miło mi zostawać

Jaśnie Wielmożnego Pana

sługa obowiązany

J.I.Kraszewski

Drezno 31. [illegible]
d. 22 Kwietn. 1882

9

15

DRESDEN 8 22 4 82

DRESDEN-N. 22 4 82

9

E. Excellenz

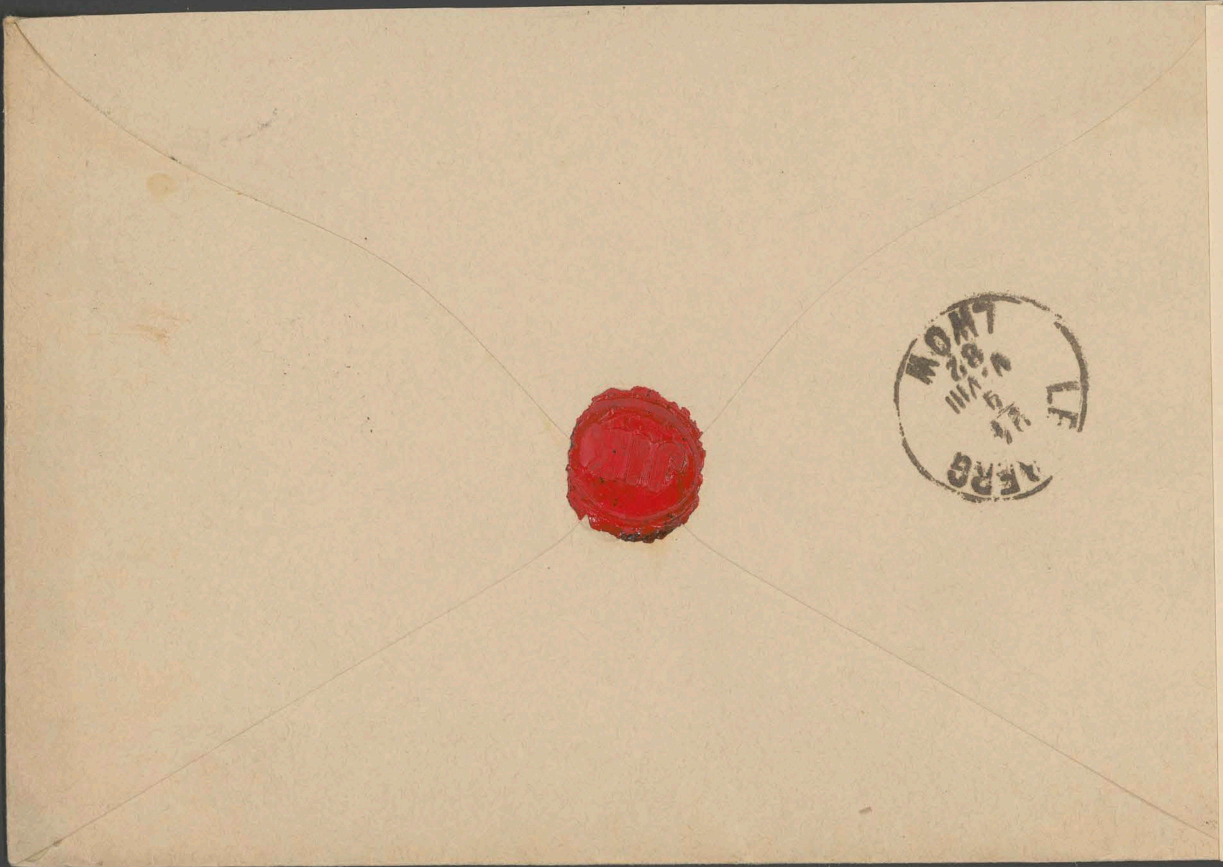
Herrn Landsmarschall

Dr. Zyblikiewicz

o. u. w.

Frei

Lemberg

Punkta do aktu fundacyjnego „Macierzy Polskiej.”

Projekt.

1. Kapitał pod żadnym pozorem nigdy naruszony być nie może.
2. Odsetki od 10.000 rubli idą na pomoc naukową dla dzieci emigrantów.
3. Reszta odsetek na wydawnictwo dzieł dla ludu i klas średnich, bez różnicy wyznania, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich trzech części dawnej Polski.
4. Rozporządzanie odsetkami z kapitału złożonego pod nadzór i opiekę Wydziału Krajowego – oddaje się w ręce Komitetu złożonego: z Kraszewskiego jako Kuratora; obywatela zaboru rossyjskiego; posła do sejmu pruskiego z Koła polskiego; posła sejmu galicyjskiego i kapłana katolickiego.
5. Pierwszych członków Komitetu i zarządu zawiadowczego (§ 6.) mianuje Kraszewski. Po jego śmierci dobiera się członka przez kooptacyę.
6. Rada (zarząd) zawiadowcza składa się z 5^{u} człon. mianowanych przez Kraszewskiego i stanowi oraz komitet redakcyjny, pod zarządem Komitetu głównego.
7. Warunki fundacyi ani przez Komitet, ani przez nikogo, do lat dziesięciu nie mogą być zmienione.
8. Wszystkie funkcye członków są honorowe – oprócz sekretarza, którego płacę oznaczy Komitet.
9. Instytucya „Macierzy” ma za cel szerzenie oświaty i ducha narodowego, w tych klasach społeczeństwa które pomocy i opieki potrzebują.
10. „Macierz” wydawać będzie tylko dziełka – wydawnictwo pisma (dziennikarstwo) w zakres jej nie wchodzi.
11. Dochód z rozsprzedaży książek w 1/3 części, dołącza się do Kapitału żelaznego, w 2/3 idzie, wraz z odsetkami od kapitału fundacyjnego, na dalsze wydawnictwo.
12. Macierz wchodzi w życie, gdy kapitał zakładowy wynosić będzie 30.000 złr. albo 27.500 rubli.

Akt fundacyjny „Macierzy Polskiej"

§ 1. Celem fundacyi jest szerzenie oświaty narodowej w tych warstwach społeczeństwa, w których jej potrzeba okaże się najpilniejszą.

§ 2. Zawiązek kapitału fundacyjnego, stanowią 23.500 wyraźnie: dwadzieścia trzy tysiące pięćset Rubli srebrem, wyjednane mojem staraniem i złożone Wysokiemu Galicyjskiemu Wydziałowi Krajowemu w dniu 9 Stycznia 1882 (drugiego) roku.

§ 3. Kapitał powyższy, uważa się jako żelazny i w żadnym razie nie może być uszczuplany; tylko odsetki od niego obracane być mają na cele fundacyi.

§ 4. Procent od kapitału fundacyjnego użyty będzie na wydawnictwa ludowe, w najobszerniejszem znaczeniu tego wyrazu, – po potrąceniu corocznie kwoty 500, wyraźnie pięćset, złotych reńskich wal. austr. przeznaczonej na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców, według uznania Kuratora.

§ 5. Czysty dochód z rozprzedania wydawnictw „Macierzy Polskiej" po potrąceniu wszelkich kosztów nakładu, użyty będzie na cele fundacyi.

§ 6. Wydawnictwa „Macierzy Polskiej" przedsiębrane być mają:
a) drogą konkursów;
b.) przez wybór prac, niezależnie od konkursu nadsyłanych;
c.) przez zamówienia.

§ 7. Nie należy do celów fundacyi:
a) nabywanie dzieł już wydanych;
b.) wydawanie broszur politycznych.

§ 8. Językiem wydawnictw „Macierzy" jest polski, a względnie ruski, jakiego używa lud ruski wschodniej Galicyi.

§ 9 Sprawami „Macierzy" zarządza Rada Wykonawcza, pod kontrolą Kuratora i Rady Nadzorczej.

§ 10. Kuratorem fundacyi jest Dr. Józef Ignacy Kraszewski, ~~Ku-ratorowi~~ któremu służy prawo wyznaczenia sobie następcy.

§ 11 Rada Wykonawcza składa się z siedmiu osób, mianowanych pierwotnie przez Kuratora.

§ 12 Radzie Wykonawczej służy prawo dobierania sobie doradców, wedle stałej lub chwilowej potrzeby.

§ 13 Opróżnione miejsce w Radzie Wykonawczej, będzie obsadzone przez kooptacyę reszty członków, za zgodą Kuratora.

§ 14. Rada ~~Nadzorcza~~ Wykonawcza, jako zarządzająca bezpośrednio wszystkiemi sprawami „Macierzy Polskiej" jest bezustannie czynną i zbiera się na posiedzenia, które zwołuje Przewodniczący, przez członków tejże, z własnego grona wybrany.

§ 15. Uchwały Rady Wykonawczej, zapadają prostą większością głosów, a zebranie jest do decyzyi prawomocnem przy obecności czterech członków, z włączeniem przewodniczącego. W razie równości głosów, ten ostatni rozstrzyga.

§ 16. Radę Wykonawczą, reprezentuje na zewnątrz Przewodniczący i Sekretarz przez Kuratora ustanowiony.

§ 17 W razie dłuższej nieobecności jednego z członków, Przewodniczącemu służy prawo listownie zasięgnąć jego zdania.

§ 18. Pierwszy skład Rady Nadzorczej, w liczbie trzech członków, mianuje Kurator.

§ 19. Opróżnione miejsce w Radzie Nadzorczej, będzie obsadzone przez kooptacyę, za zgodą Kuratora.

§ 20 Kurator sam mianuje swego następcę. Tylko w razie niedopełnienia tej formalności, wybierają go obie Rady, na zebraniu wspólnem.

§ 21. Rada Nadzorcza zbiera się tylko raz do roku na posiedzenie wspólne z Kuratorem (względnie jego następcą) i Radą Wykonawczą, celem skontrolowania rachunków i ułożenia ogólnego planu działań na rok przyszły. Nadto, zadaniem członków Rady Nadzorczej

jest stałe wspieranie Rady Wykonawczej wskazówkami, co do najpilniejszych potrzeb Kraju.

§ 22. Na walnem zebraniu Dorocznem, przewodniczy Kurator, a względnie jego zastępca. Zebranie zaś jest prawomocnem przy obecności czterech członków Rady Wykonawczej, dwóch Rady Nadzorczej i Kuratora lub jego zastępcy.

§ 23. Członkowie obu Rad, spełniają swoje obowiązki bezpłatnie, z wyjątkiem sekretarza, któremu Rada Wykonawcza wyznaczy stosowną płacę.

§ 24 Wysoki Galicyjski Wydział Krajowy, jest prawomocnym opiekunem Kapitału fundacyjnego, od którego odsetki, jako też wszelkie sumy obrotowe, wydaje Radzie Wykonawczej, za pokwitowaniem Przewodniczącego i Sekretarza.

§ 25. Siedzibą „Macierzy Polskiej" jest Lwów.

§ 26. W ciągu lat dziesięciu od daty niniejszego aktu, żadne w nim zmiany zajść nie mogą. W przyszłości zaś, mogłyby nastąpić tylko za zgodą dwóch trzecich głosów walnego zebrania obu Rad, wraz z Kuratorem.

§ 27. Niniejszy akt, w trzech jednobrzmiących egzemplarzach spisany, ma być przedstawiony do zatwierdzenia C. K. Namiestnictwa we Lwowie, jako naczelnej władzy państwowej, fundację nadzorującej.

List fundacyjny
z Macierzy Polskiej z

Na zebraniu obywateli, Polaków, które odbyto się w Krakowie, w miesiącu pardzierniku 1879 r. powstała myśl założenia instytucyi mającej na celu szerzenie oświaty ludowej, a zajęcie się wykonaniem tej myśli powierzono podpisanemu Dr Józefowi Ignacemu Kraszewskiemu.

Zebrawszy ~~potrzebne~~ fundusz wystarczający ku urzeczywistnieniu powyższego zamiaru i złożywszy takowy do rąk Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem, - a pragnąc aby myśl powyższa, według możności jaknajrychlej weszła w wykonanie; przeznaczam fundusz zebrany na utworzenie fundacyi wieczystej pod nazwą: „Macierz polska", - względem której obowiązywać mają następujące postanowienia:

1 Celem fundacyi jest szerzenie oświaty narodowej w tych warstwach społeczeństwa, w których jej potrzeba okaże się najpilniejsza.

/.

2. Pierwotny majątek zakładowy fundacyi stanowią na teraz listy zastawne kijowskiego banku ziemskiego, a mianowicie:

a. listy zastawne wydane na okres 43 1/2 lat Ser. 4 Nr 29670 na 500 rubli sr, Ser. 6 Nr 726 na 1000 r.sr. Ser. 8 N. 13 na 500 rsr. Ser 11 Nr 269 na 1000 rsr. Ser. 13 Nr 88 na 500 rsr, tudzież Ser. 14 Nr 285, Ser. 15. Nr 84, Ser. 16 Nr 553, Ser. 17 NNr 75, 76, 77 i 510, wreszcie Ser 18 NNr 136, 630 i 631 każdy po 1000 rsr.

b. listy zastawne wydane na okres 27 1/2 lat a mianowicie Ser 3 NNr 207, 216 i 217 po 500 rsr. tudzież Ser 3 Nr 112 i Ser 14 NNr 3, 4, 5 i 6 po 1000 rsr.

Efekta powyższe wynoszą łącznie dwadzieścia tysięcy /: 20000 :/ rubli sr. imiennej wartości, a życzeniem jest dawców, ażeby powyższe listy zastawne pozostały w majątku fundacyi aż do czasu, w którym wylosowane i spieniężone będą.

3. Czyste stałe dochody powyższego majątku, który jako żelazny w żadnym razie nie może być uszczuplony, obracane będą na wydawnictwa ludowe w najobszerniejszem znaczeniu tego wyrazu po potrąceniu jednak rocznej kwoty pięciuset /: 500 :/ zł. wal. austr. przeznaczonej na zasiłki naukowe dla dzieci nieznamożnych

rodziców, według uznania Kuratora „Macierzy Polskiej”.

4. Czysty dochód z rozsprzedania wydawnictw „Macierzy Polskiej” po potrąceniu wszelkich kosztów nakładu, użyty będzie na cele fundacyi.

5 Wydawnictwa „Macierzy Polskiej” przedsiębrane być mają:
a drogą konkursów;
b przez wybór prac, niezależnie od konkursu nadsyłanych;
c przez zamówienia.

6. Nienależy do celów fundacyi:
a nabywanie dzieł już wydanych;
b. wydawanie broszur politycznych.

7. Językiem wydawnictw „Macierzy” jest język polski, a względnie ruski, jakiego używa lud ruski w Galicyi wschodniej.

8. Siedzibą „Macierzy polskiej” jest Lwów.

9. Sprawami „Macierzy” zarządza Rada wykonawcza, pod kontrolą Kuratora i Rady nadzorczej.

10 Kuratorem fundacyi jest Dr. Józef Ignacy Kraszewski, któremu służy prawo wyznaczenia sobie zastępcy.

11. Rada wykonawcza składa się z siedmiu osób mianowanych pierwotnie przez Kuratora,

/.

z których przynajmniej czterej mają mieć swoje stałe mieszkanie we Lwowie.

Każdy członek, ~~Rady wykonawczej~~ który w czasie powołania do Rady wykonawczej mieszkał stale we Lwowie, występuje z tejże Rady ipso facto, jeżeli zmieni miejsce stałego zamieszkania.

Występujący tym sposobem, może być jednak na nowo kooptowany, jeżeli pomimo jego przesiedlenia się, pozostanie w Radzie wykonawczej czterech, stale we Lwowie mieszkających członków.

12 Radzie wykonawczej służy prawo dobierania sobie doradców, wedle stałej lub chwilowej potrzeby.

13. Opróżnione miejsce w Radzie wykonawczej będzie obsadzone przez kooptacyę reszty członków, za zgodą Kuratora.

14 Rada wykonawcza, jako zarządzająca bezpośrednio wszystkiemi sprawami „Macierzy polskiej", jest bezustannie czynną i zbiera się (w miarę potrzeby) na posiedzenia, które zwołuje Przewodniczący, przez członków tejże, z własnego grona wybrany.

15. Uchwały Rady wykonawczej zapadają prostą większością głosów, a zebranie jest do decyzyi prawomocnem przy obecności

/.

czterech członków, z włączeniem przewodniczącego. W razie równości głosów ten ostatni rozstrzyga.

16. Radę wykonawczą reprezentuje na zewnątrz Przewodniczący i Sekretarz, którego ustanawia Kurator, bądź z grona członków samejże Rady, bądź z poza niej.

17. W razie dłuższej nieobecności którego z członków, Przewodniczącemu służy prawo, listownie zasięgnąć jego zdania.

18. Rada nadzorcza „Macierzy polskiej" składa się z trzech członków, których pierwotnie mianuje Kurator.

19. Opróżnione miejsce w Radzie nadzorczej będzie obsadzone przez kooptacyę pozostałych członków tejże Rady, za zgodą Kuratora.

20. Kurator sam mianuje swego zastępcę. Tylko w razie niedopełnienia tej formalności wybierają go obie Rady na zebraniu wspólnem, pod kierownictwem Przewodniczącego, do tego aktu z pomiędzy członków obu Rad większością głosów wybranego.

21. Rada nadzorcza zbiera się prawidłowo raz do roku na posiedzenie wspólne z Kuratorem (: względnie jego zastępcą :) i Radą wykonawczą, celem skontrolowania rachunków i ułożenia

/.

ogólnego planu działań na rok
przyszły. Nadto zadaniem człon,
ków Rady nadzorczej jest stałe
wspieranie Rady wykonawczej

wskazówkami

co do najpilniejszych potrzeb
kraju, wchodzących w zakres
działania „Macierzy polskiej."

22. W razie uznanej potrzeby zwołu,
je Kurator sam, lub na żąda,
nie dwóch członków Rady nad,
zorczej, a względnie trzech człon
ków Rady wykonawczej, nad.
zwyczajne wspólne zebranie
obu Rad.

23. Na walnem zebraniu dorocznem,
jakoteż na zebraniach nadzwy,
czajnych obu Rad, przewodniczy
Kurator a względnie jego zastęp,
ca. Zebranie zaś jest prawomoc,
nem przy obecności czterech
członków Rady wykonawczej,
dwóch Rady nadzorczej i Kura,
tora lub jego zastępcy.

24. Corocznie ma być podawane do
wiadomości powszechnej sprawo,
zdanie z czynności ~~podjętych lub~~
~~dokonanych za pomocą fundu,~~
~~szów~~ „Macierzy polskiej." Sprawo,
zdanie ~~takie~~ zawierać ma również nazwi,
ska osób wchodzących w skład
obu Rad „Macierzy" a przedkładać ~~je~~
doroczne walne zebranie.

7 osnowę jego

25. Członkowie obu Rad spełniają swo,
je obowiązki bezpłatnie, z wyjątkiem
sekretarza, któremu Rada wy,

konawcza wyznaczy stosowną płacę.

26. Zarząd całego majątku fundacyi i wykonywanie wszelkich z tym zarządem połączonych czynności sprawować będzie w ręku Reprezentacyi krajowej, a względnie Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem. Z zarządu tego będzie Wydział krajowy zdawać corocznie sprawę Sejmowi, a sprawozdanie swe poda również do wiadomości publicznej.

27. W razie wylosowania efektów należących do majątku całego fundacyi, zakupywane będą za uzyskaną stąd gotówkę inne papiery publiczne, dające pupilarne bezpieczeństwo i, według możności, taki sam dochód jaki ~~efekta spieniężone~~ dawały efekta wylosowane. Dla utrzymania stałego dochodu fundacyi zawsze w tej samej wysokości, wolno będzie użyć na zakupno nowych efektów, w razie potrzeby również części bieżących dochodów fundacyi.

28. O użyciu nadzwyczajnych dochodów, jakieby fundacya mieć mogła z dobrowolnych datków i ofiar, stanowić będzie, — w braku wyraźnego w tej mierze oświadczenia dawców, — walne zebranie obu Rad „Szczerby" (art. 21, 22, 23.)

29. Odsetki majątku żelaznego, jakoteż wszelkie sumy obrotowe, wydawać będzie Wydział Krajowy Radzie wykonawczej „Macierzy", za podpisowaniem Przewodniczącego i Sekretarza. ~~Ale~~ Wspomniane zaś w art. 3. kwotę rocznych 500 Zł., wypłacać należy bądź do rąk Kuratora fundacyi bądź też wprost tym osobom, dla których ją Kurator przeznaczy.

F walne zebranie obu Rad Macierzy postanowi co do przyszłego umieszczenia i zarządu majątku. Gdyby i to nastąpić nie mogło lub Macierz polska ~~[illegible]~~ z jakichkolwiek powodów istnieć przestała, zarząd majątku przechodzi na Akademię Umiejętności w Krakowie, a gdyby i tej nie było ~~[illegible]~~ majątek Macierzy stanie się majątkiem uniwersytetu Jagiellońskiego ~~który obowiązany będzie~~. Tak Akademia jak Uniwersytet obowiązane będą obracać dochody na cele wskazane niniejszą fundacyą, dopóki by Macierz polska na nowo nie powstała, i w prawa swoje co do majątku nie weszła.

30. W razie jeżeliby Wydział krajowy, jako wybieralna przez Sejm władza, kiedykolwiek i w jakikolwiek sposób istnieć przestał, uchwali Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem, w czyje ręce ma przejść zarząd majątku fundacyi.

Na wypadek jeżeliby Sejm krajowy takiej uchwały nie powziął, ~~przechodzi zarząd majątku tego w ręce Reprezentacyi gminy m. Lwowa.~~

~~31. W razie jeżeliby fundacya „Macierzy polskiej" z jakich kolwiek powodów istnieć nie mogła, przechodzi majątek jej na własność gminy m. Lwowa, która jednak obowiązaną będzie, obracać dochody majątku tego na cele wskazane niniejszym listem fundacyjnym.~~

31. W ciągu lat dziesięciu od daty niniejszego listu fundacyjnego, zmiany w nim zmiany zajść nie mogą. W przyszłości zaś, mogłyby nastąpić tylko za zgodą dwóch trzecich głosów walnego zebrania obu Rad, wraz z Kuratorem.

32. C.k. Namiestnictwo we Lwowie jako naczelnej władzy fundacyjnej w kraju, służy nadzór najwyższy nad niniejszą fundacyą.

Drezno dnia . . marca 882

Dep. III.

List fundacyjny.

W czasie jubileuszu Józefa Ignacego Kraszewskiego, który się odbył w Krakowie w październiku 1879. roku powstała myśl założenia instytucyi mającej na celu szerzenie oświaty ludowej, a osoby życzące sobie aby nazwisk ich nie wymieniano złożyły na ten cel fundusz do rozporządzalności J. I. Kraszewskiego.–

Wskutek tego przeznaczył Dr. Józef Ignacy Kraszewski wspomniany fundusz na utworzenie fundacyi wieczystej pod nazwą: „Macierz Polska" i podał w dokumencie spisanym w Dreznie dnia 4. marca 1882 postanowienia, które w sprawach fundacyi obowiązywać mają.–

Ponieważ fundusze przeznaczone na uposażenie fundacyi wpłynęły już do kasy Wydziału krajowego, przez co byt fundacyi został zabezpieczony,– przeto Wydział krajowy, który wykonywać ma zarząd majątku fundacyi, zeznaje niniejszem zgodnie z zasadami podanemi przez Dra Józefa Ignacego Kraszewskiego, celem trwałego uregulowania stosunków fundacyi, co następuje:

1.) Celem fundacyi jest szerzenie oświaty narodowej w tych warstwach społeczeństwa w których jej potrzeba okaże się najpilniejszą.–

2.) Pierwotny majątek zakładowy fundacyi stanowią na teraz listy zastawne kijowskiego banku ziemskiego, a mianowicie:

a.) listy zastawne wydane na okres 43½ lat Ser. 4. №. 29670 na 500. rubli sr., Ser. 6. №. 726 na 1000 rubli sr., Ser. 8. №. 13. na 500 r. sr., Ser. 11. №. 269 na 1000 r. sr., Ser. 13. №. 88 na 500 r. sr., tudzież Ser. 14 №. 285, Ser. 15 №. 84, Ser. 16 №. 553, Ser. 17 №№. 75, 76, 77 i 510, wreszcie Ser. 18. №№. 136, 630 i 631. każdy po 1000 r. sr.–

b.) listy zastawne wydane na okres 27½ lat, a mianowicie: Ser. 3. №№. 207, 216 i 217 po 500 r. sr., tudzież Ser. 3 №. 112 i Ser. 14. №№. 3, 4, 5 i 6 po 1000 r. sr.–

Efekta powyższe wynoszą łącznie dwadzieścia tysięcy |: 20.000 :| rubli sr. imiennej wartości, a życzeniem jest dawców, ażeby powyższe listy zastawne pozostały w majątku fundacyi aż do czasu, w którym wylosowane i spieniężone będą.–

3.) Czyste stałe dochody powyższego majątku, który jako żelazny

w żadnym razie nie może być uszczuplony, obracane będą na wydawnictwa ludowe w najobszerniejszem znaczeniu tego wyrazu — po potrąceniu jednak rocznej kwoty pięciuset (500) zł. w. a. przeznaczonej na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców, według uznania Kuratora „Macierzy Polskiej". —

4.) Czysty dochód z rozsprzedania wydawnictw „Macierzy Polskiej" po potrąceniu wszelkich kosztów nakładu, użyty będzie na cele fundacyi. —

5.) Wydawnictwa „Macierzy Polskiej" przedsiębrane być mają:
a. drogą konkursów;
b. przez wybór prac, niezależnie od konkursu nadsyłanych;
c. przez zamówienia.

6.) Nienależy do celów fundacyi:
a.) nabywanie dzieł już wydanych;
b.) wydawanie broszur politycznych. —

7.) Językiem wydawnictw „Macierzy" jest język polski a względnie ruski jakiego używa lud ruski w Galicyi wschodniej. —

8.) Siedziba „Macierzy Polskiej" jest Lwów.

9.) Sprawami „Macierzy" zarządza Rada wykonawcza, pod kontrolą Kuratora i Rady nadzorczej. —

10.) Kuratorem fundacyi jest Dr. Józef Ignacy Kraszewski, któremu służy prawo wyznaczenia sobie następcy. —

11.) Rada wykonawcza składa się z siedmiu osób mianowanych pierwotnie przez Kuratora, z których przynajmniej cztery mają mieć swoje stałe mieszkanie we Lwowie. —
Każdy członek, który w czasie powołania do Rady wykonawczej mieszkał stale we Lwowie, wystepuje z tejże Rady ipso facto jeżeli zmieni miejsce stałego zamieszkania. —
Występujący tym sposobem może być jednak na nowo kooptowany, jeżeli pomimo jego przesiedlenia się, pozostanie w Radzie wykonawczej czterech stale we Lwowie mieszkających członków. —

12.) Radzie wykonawczej służy prawo dobierania sobie doradców, wedle stałej lub chwilowej potrzeby. —

13.) Opróżnione miejsce w Radzie wykonawczej będzie obsadzone przez kooptację reszty członków, za zgodą Kuratora. —

14. Rada wykonawcza jako zarządzająca bezpośrednio wszystkiemi sprawami „Macierzy Polskiej" jest bezustannie czynna i zbiera się na posiedzenia, które w miarę potrzeby zwołuje Przewodniczący, przez członków tejże z własnego grona wybrany.-

15. Uchwały Rady wykonawczej zapadają prostą większością głosów, a zebranie jest do decyzyi prawomocnem przy obecności czterech członków, z włączeniem przewodniczącego.- W razie równości głosów ten ostatni rozstrzyga.-

16. Radę wykonawczą reprezentuje na zewnątrz Przewodniczący i Sekretarz, którego ustanawia kurator, bądź z grona członków samejże Rady, bądź z zewnątrz.-

17. W razie dłuższej nieobecności którego z członków, Przewodniczącemu służy prawo listownie zasięgnąć jego zdania.-

18. Rada nadzorcza „Macierzy Polskiej" składa się z trzech członków, których pierwotnie mianuje Kurator.-

19. Opróżnione miejsce w Radzie nadzorczej będzie obsadzone przez kooptację pozostałych członków tejże Rady, za zgodą Kuratora.-

20. Kurator sam mianuje swego następcę.- Tylko w razie niedopełnienia tej formalności, wybierają go obie Rady na zebraniu wspólnem, pod kierownictwem Przewodniczącego, do tego aktu z pomiędzy członków obu Rad większością głosów wybranego.-

21. Rada nadzorcza zbiera się prawidłowo raz do roku na posiedzenie wspólne z kuratorem (względnie jego następcą) i Radą wykonawczą, celem skontrolowania rachunków i ułożenia ogólnego planu działań na rok przyszły.- Nadto zadaniem członków Rady nadzorczej jest stałe wspieranie Rady wykonawczej wskazówkami co do najpilniejszych potrzeb kraju, wchodzących w zakres działania „Macierzy Polskiej".-

22. W razie uznanej potrzeby zwołuje Kurator sam, lub na żądanie dwóch członków Rady nadzorczej, a względnie trzech członków Rady wykonawczej, nadzwyczajne wspólne zebranie obu Rad.-

23. Na walnem zebraniu dorocznem, jako też na zebraniach nadzwyczajnych obu Rad, przewodniczy Kurator, a względnie jego następca. Zebranie zaś jest prawomocnem przy obecności czterech członków

Rady wykonawczej dwóch Rady nadzorczej i Kuratora lub jego zastępcy.-

24. Corocznie ma być podawane do wiadomości powszechnej sprawozdanie z czynności „Macierzy Polskiej".- Sprawozdanie to zawierać ma również nazwiska osób wchodzących w skład obu Rad „Macierzy" a osnowę jego uchwala doroczne walne zebranie.-

25. Członkowie obu Rad spełniają swoje obowiązki bezpłatnie, z wyjątkiem Sekretarza, któremu Rada wykonawcza wyznaczy stosowną płacę.-

26. Zarząd żelaznego majątku fundacyi i wykonywanie wszelkich z zarządem tym połączonych czynności spoczywać będzie w ręku Reprezentacyi krajowej a względnie Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.- Z zarządu tego będzie Wydział krajowy zdawać corocznie sprawę Sejmowi a sprawozdanie swe poda również do wiadomości publicznej.-

27. W razie wylosowania efektów należących do majątku żelaznego fundacyi, zakupywane będą za uzyskaną stąd gotówkę inne papiery publiczne, dające pupilarne bezpieczeństwo i według możności, taki sam dochód, jaki dawały efekta wylosowane.-
Dla utrzymania stałego dochodu fundacyi zawsze w tej samej wysokości, wolno będzie użyć na zakupno nowych efektów, w razie potrzeby również części bieżących dochodów fundacyi.-

28. O użyciu nadzwyczajnych dochodów, jakieby fundacya mieć mogła z dobrowolnych datków i ofiar, stanowić będzie,- w braku wyraźnego w tej mierze oświadczenia dawców,- walne zebranie obu Rad „Macierzy" |: art. 21, 22 i 23 :| .-

29. Odsetki majątku żelaznego jakoteż wszelkie sumy obrotowe wydawać będzie Wydział krajowy Radzie wykonawczej „Macierzy" za pokwitowaniem Przewodniczącego i Sekretarza.-
Wspomniana zaś w art. 3. kwotę rocznych 500 zł. wypłacać należy, bądź do rąk Kuratora fundacyi, bądź też wprost tym osobom, dla których ją Kurator przeznaczy.-

30. W razie jeżeliby Wydział krajowy, jako wybieralna przez Sejm władza, kiedykolwiek i w jakikolwiek sposób istnieć przestał, u-

chwali Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w czyje ręce ma przejść zarząd majątku fundacyi.-

Na wypadek jeżeliby Sejm krajowy takiej uchwały nie powziął, walne zebranie obu Rad „Macierzy" postanowi, co do przyszłego umieszczenia i zarządu majątku.- Gdyby i to nastąpić nie mogło, lub „Macierz Polska" z jakichbądź powodów istnieć przestała, zarząd majątku przechodzi na Akademję umiejętności w Krakowie, a gdyby i tej nie było, majątek „Macierzy" stanie się majątkiem Uniwersytetu Jagiellońskiego.- Tak Akademia jak Uniwersytet obowiązane będą obracać dochody na cele wskazane niniejszą fundacyą, dopókiby „Macierz Polska" na nowo nie powstała i w swoje prawa do majątku nie weszła.-

31. W ciągu lat dziesięciu od daty niniejszego listu fundacyjnego, żadne w nim zmiany zajść nie mogą.- W przyszłości zaś, mogłyby nastąpić tylko za zgodą dwóch trzecich głosów walnego zebrania obu Rad wraz z kuratorem.-

32. C.k. Namiestnictwu we Lwowie jako naczelnej władzy fundacyjnej w kraju służy nadzór najwyższy nad niniejszą fundacyą.-

Niniejszy list fundacyjny sporządzony został w czterech równobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony dla c.k. Namiestnictwa, drugi dla Wydziału krajowego, trzeci dla Kuratora, czwarty wreszcie dla Rady wykonawczej fundacyi.-

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Księstwem Krakowskiem
We Lwowie, dnia 21. kwietnia 1882
Marszałek krajowy
(L.S.) Zyblikiewicz w.r.

Członek Wydziału krajowego — Członek Wydziału krajowego
Oktaw z Siemuszowy Pietruski w.r. — Władysław hr. Badeni w.r.

Niniejszem oświadczam, że prawa i obowiązki wypływające dla mnie z postanowień powyższego listu fundacyjnego w całości przyjmuję. —

Drezno dnia 25. kwietnia 1882
J. I. Kraszewski w.r.-

L. 90. Niniejszém oświadczamy, że prawa i obowiązki, wypływające dla Akademii Umiejętności z postanowień Art. 30. listu fundacyjnego w całości przyjmujemy. —

W Krakowie, dnia 4go Maja 1882 r.

Dr Józef Majer w. r. prez. Ak. um. — Dr Aleksander Bojarski w. r. za Sekretarza generalnego. —

L. 278. Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego oświadcza swą gotowość do przyjęcia ewentualnych praw i obowiązków wypływających z Art. 30go listu fundacyjnego wieczystej fundacyi pod nazwą „Macierz Polska". —

Kraków, dnia 3go Maja 1882 r.

(L. S.) Dr Stefan Kuczyński w. r. Rektor Uniw. Jagiel.
Dr Leon Cyfrowicz w. r. Sekretarz Uniw. Jagiel.

L. 27211. Ck. Namiestnictwo, jako naczelna władza krajowa nad fundacyami, zatwierdza akt niniejszy w całej jego osnowie. — Lwów 9 maja 1882

(L. S.) Potocki w. r.

Wysoki Wydziale krajowy!

~~Przy niniejszem~~ Mam zaszczyt przesłać Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, ujęte w formę listu fundacyjnego zasady, według których pragnąłbym, ażeby urządzoną była fundacya pod nazwą „Macierzy polskiej", — dla której fundusz zebrany, poprzednio już złożony został do rąk Wysokiego Wydziału krajowego.

Zastępcą Kuratora „Macierzy", ~~a względnie i następcą moim w Kuratorstwie~~, mianuję już teraz JWgo Dr. Mikołaja Zyblikiewicza, Marszałka krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem i podaję to do wiadomości Wysokiego Wydziału krajowego upraszając zarazem o wyjednanie u właściwej władzy zatwierdzenia dla „Macierzy polskiej".

Jeżeliby przy tem potrzebną była w jakimkolwiek względzie interwencya Kuratora fundacyi, upraszam o zawezwanie ku temu, mianowanego powyżej Zastępcy Kuratora, JWgo Dr. Zyblikiewicza.

Drezno dnia   marca 1882

Wysoki Wydziale krajowy!

Mam zaszczyt przesłać Wysokiemu Wydziałowi krajowemu ujęte w formę listu fundacyjnego zasady, według których pragnąłbym, ażeby urządzona była fundacya pod nazwą „Macierzy polskiej", dla której fundusz zebrany, poprzednio już złożony został do rąk Wysokiego Wydziału krajowego.

Zastępcą Kuratora „Macierzy" mianuję już teraz JW.^o D.^ra Mikołaja Zyblikiewicza, Marszałka krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i podaję to do wiadomości Wysokiego Wydziału krajowego upraszając zarazem o wyjednanie u właściwej władzy zatwierdzenia dla „Macierzy polskiej".

Jeżeliby przy tem potrzebną była w jakimkolwiek względzie interwencya Kuratora fundacyi, upraszam o zawezwanie ku temu, mianowanego powyżej Zastępcy Kuratora, JW.^go D.^ra Zyblikiewicza.

Drezno dnia marca 1882.

Odpis
polecenia Wydziału krajowego z dnia 9 maja 1882. L. 22522. do Kasy krajowej w miejscu.

Poleca się Kasie krajowej, ażeby z rubr. VII. poz. 75 a. budżetu funduszu krajowego, wydała kwotę pięciuset (:500:) złł. w. a. tytułem datku na rzecz funduszu „Macierzy Polskiej" i pobrała tę kwotę równocześnie na przychód w funduszu „Macierzy Polskiej".

d. j. w.

L. 22522.

Jaśnie Wielmożnemu Marszałkowi krajowemu
Drowi Mikołajowi Zyblikiewiczowi
Zastępcy kuratora „Macierzy Polskiej" i. t. d.
i. t. d.
mamy zaszczyt udzielić do wiadomości.
We Lwowie 9. maja 1882.
Marszałek krajowy
Zastępca
Piętrowski

Członek Wydziału krajowego
Horzan

Z Wydziału krajowego.

L. 22522. Do

Jaśnie Wielmożnego Marszałka krajowego
D^ra^ Mikołaja Zyblikiewicza
Zastępcy kuratora „Macierzy Polskiej"
itd. itd. w miejscu.

Z urzędu.

WYDZIAŁ KRAJ. KRÓL. GALICYI. I LODOM. I W. X. KRAKOW.

Do Wysokiego
Wydziału Krajowego
we Lwowie!

Imieniem p. Mikołaja Karczewskiego składam złr. dwadzieścia pięć (№ 25 złr.) na „Macierz Polską."

Lwów d. 12 Marca 1882 r.

Wład. Bełza
Sekretarz „Macierzy."

Z Wydziału krajowego
L. 13084.

Jaśnie Wielmożny Dr
Mikołaj Zyblikiewicz
Marszałek krajowy etc. etc.

Wydział krajowy przesyła Jaśnie Wielmożnemu Panu Marszałkowi do wiadomości.

We Lwowie 30. marca 1882.

Marszałek krajowy
Zastępca
[signature]

Członek Wydziału krajowego
Podlewski

WYDZIAŁ KRAJOWY-LWÓW
PODANO dnia 12 MARCA 1882
L. 13084 III
1086.

Lk. 1249.

Kasa krajowa otrzymała
w gotówce złt. austr. 25
w efektach " " —
i zapisała takowe do przychodu
fundacyi Maciejny Oblskiej
w dzienniku fund. pod art. 1881
Pokwitowanie odnośne wydano
Lwów dnia 12go marca 1882

[signatures]

Liczba Wydz. kraj. 20656/882

Art. dziennika fund. 2952/882

KWIT.

	Gotówka		Efekta	
	zł.	ct	zł.	ct.
Na złotych austr. Trzysta	300.	~	~	~

które Wielmożny Pan Dr. Witold Korytowski w Wiedniu

jako dochód z balu polskiego w imieniu tegoż Komitetu na rzecz Macierzy Polskiej za pośrednictwem

~~za czas~~ Jaśnie Wielmożnego Dra. Mikołaja Zyblikiewicza Marszałka krajowego

do kasy krajowej nadesłał. —

Lwów dnia 27 Kwietnia 1882.

Kontrolor: Władysław Silkm...

KASA KRAJOWA * WE LWOWIE *

Kasyer: J. Horoszkiewicz

Wzór C. do §. 11.

30

Liczba Wydz. kraj. 31471/882.

Art. dziennika fund: 4882/882.

KWIT.

Na złotych austr. Czterdzieścisześć" centów 70

które Wielmożny Pan

~~jako~~ na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana Marszałka Dr. Mikołaja Zyblikiewicza - jako na rzecz "Macierzy Polskiej" zebraną kwotę . . .

~~za czas~~

do kasy krajowej nadesłał. –

Lwów dnia 27 Czerwca 1882.

Gotówka		Efekta	
zł.	ct	zł.	ct.
46	70	~	~

za Kontrolora
Franciszek Nowicki

Kasyer:
J. Hworzkiewicz

KASA KRAJOWA WE LWOWIE

Wzór C. do §. 11.

31

Liczba Wydz. kraj. 44621/882

Art. dziennika fund: 6995/882 Duplikat

KWITu.

Na złotych austr. Sto.

które Wł. p. A. S.

jako na rzecz funduszu "Macierzy Polskiej".

za ~~czas~~

do kasy krajowej nadesłał.

Lwów dnia 6 Września 1882.

Kontrolor: Władysław [illegible]

Kasyer: J. Horoszkiewicz

Gotówka		Efekta	
zł.	ct.	zł.	ct.
100.	~	~	~

Wzór C. do §. 11.

32

Liczba Wydz. kraj. 48287/882.

Art. dziennika fund: 7890/882.

KWIT.

	Gotówka		Efekta	
	zł.	ct.	zł.	ct.
Na złotych austr. Pięćdziesiąt	50	~	~	~

które Szanowna Dyrekcya Towarzystwa zaliczkowego „Nadzieja" w Delatynie na rzecz funduszu „Macierzy Polskiej" przy Odezwie l: 425/882

~~jako~~

~~za czas~~

do kasy krajowej nadesłała.

Lwów dnia 2 Październik 1882.

Kontrolor: Władysław Silkiewicz

KASA KRAJOWA WE LWOWIE

Kasyer: J. Horoszkiewicz

Wzór C. do §. 11.

33

34

Zaraz

Do
1) Jwgo Wojciecha Hr. Dzieduszyckiego
2) Wgo Dra Tadeusza Pilata
3) Wgo Dra Tadeusza Smolenowskiego
4) Wgo Władysława Tynieckiego
5) Wgo Leonigusza Wybranowskiego
6) Wgo Jana Ciemborskiego.

ad 1) JW Panie
4-6) Wny Panie

W obec ustąpienia wo przewodnictwie Rady wykonawczej „Macierzy polskiej" zapraszam WP jako Kurator tej Instytucyi na posiedzenie Rady, które się odbędzie w dniu 11 marca b. r. o godzinie 12tej w południe, w sali obrad Macierzy Polskiej

[illegible]

Do
J. W. go Dra
Ludwika Finkla
Prof. Uniwersytetu
Przewodniczącego
R. Wyk. M. P.

Szanowny
Czcigodny Panie Profesorze!

Zwracam się do Pana, jako do Przewodniczącego Radzie Wykonawczej Macierzy Polskiej, zniewolony bowiem ze mym stanowiskiem składanie mnie, ~~być~~ ~~złożyć~~ do złożenia godności Kuratorskiej, jaką mnie Zarząd fundacyi obdarzył.

Składając tę godność zaszczytną samą przez się, zaszczytną dla mnie, ~~bo~~ miłym mi będącą dowodem zaufania, żegnam wszystkich ~~P~~ ~~Członków~~ Zarządu i życzę życzenia dalszego

pięknego i pożytecznego rozwoju tej Instytucyi której losy nie będą mi nigdy obce.

Łączę wyrazy

We Lwowie d. Czerwca 1903

Do

Prześwietnego Zarządu Biblioteki Jagiellońskiej

Kiedy s.p. Mikołaj Zyblikie-
wicz złożywszy godność
Marszałka krajowego
opuszczał Lwów oddał
mi załączony zbiorek
aktów – uważał on je
za swą prywatną włas-
ność, którą mógł rozpo-
rządzać.
Jak długo byłem w służbie
Wydziału krajowego akta
te były pod mą opieką, przy=
było jeszcze kilka aktów
z korespondencyi bieżącej
Marszałków, jako piastu-
nów władzy kuratorskiej;
ale w ogóle stosunek
Marszałków do Macierzy
nie opiera się na akcie
fundacyjnym /p. 20. listu
fundacyjnego/, każdy kura=

tor z osobna mianuje swego
następcę – w praktyce jednak
kuratorja łączyła się
z godnością Marszałka,
z poprzednika w marszał-
kowstwie przechodziła
osobnym aktem na
następcę na tem stano-
wisku.
Napisałem tych kilka słów
ku legitymacyi, że akta
te nie są własnością
urzędową a zresztą w
aktach Wydziału Krajowe-
go, jako stałego za-
rządcy majątku funda-
cyi „Macierzy Polskiej"
znajdzie się dość śladów
stosunku z kuratorami
fundacyi.
W obec tego charakteru
aktów leżących spokojnie
u mnie w domu od

lat blisko dziewięciu sądzę, że mam prawo zbiorkiem tych aktów rozporządzać a także i obowiązek, by znalazły bezpieczniejsze schronienie i lepszą opiekę, niż w domu prywatnym.

Wracając do aktów samych nadmieniam, że z wyjątkiem 2 aktów z lat późniejszych jednego z czasów Marszałkostwa s.p. Sanguszki, drugiego z czasów s.p. Andrzeja Potockiego — wszystkie inne odnoszą się do doby powstania Macierzy. Projekt ~~do~~ aktu fundacyjnego jest zdaje mi się, pisany ręką głównego twórcy fundacyi, obywatela z zabranych krajów, którego nazwy nie pomnę — projekt przybrał w szatę formułkę i urzędową s.p. Sekretarz

Wydziału Kr. Apolinary Ko-
pertyński, podówczas referent
spraw fundacyjnych, bardzo
zdolny i zacny urzędnik.
Charakterystyczną jest
poprawka własnoręczna
s.p. Zyblikiewicza. Re-
ferent, kiedy szło o wyzna-
czenie następstwa w zarządzie
Majątku fundacyi /p. 30/
myślał o gminie M. Lwo-
wa - s.p. Zyblikiewicz
miał jednak zawsze gorące
przywiązanie do Krakowa
i instytucyj krakowskich
widział tam zresztą bezpiecz-
niejszą ostoję dla polskości.
Idę więc w ślady myśli
s.p. Marszałka i tę małą
wiązkę aktów proszę przyjąć
pod łaskawą opiekę na
zawsze.

We Lwowie d. 13 Czerwca 1916

Józef Zieliński

Kraków, dnia 16-go października 1929.

L.934/29
I.8.a

Wielce Szanowny Panie !

W odpowiedzi na pismo Pańskie donosimy uprzejmie, że zbiorek aktów tyczących się Macierzy Polskiej, ofiarowany przez Wielce Szanownego Pana Bibliotece Jagiellońskiej w r.1916, składa się z następujących aktów :

1. Trzy listy J.I. Kraszewskiego do M. Zyblikiewicza, datowane 29 stycznia 1882, 6 marca 1882 i 22 kwietnia 1882.
2. "Punkta do aktu fundacyjnego"Macierzy Polskiej" /Projekt w 12 punktach/.
3. "Akt fundacyjny Macierzy Polskiej", projekt w 27 §§-ach.
4. "List fundacyjny Macierzy Polskiej, projekt w 32 punktach, z poprawkami M.Zyblikiewicza i dopisaną ołówkiem datą "Drezno dnia....marca 1882".
5. List fundacyjny, w 32 punktach /czystopis do Nru.4 /, odbity litograficznie, datowany we Lwowie dnia 21 kwietnia 1882, zatwierdzony przez C.K. Namiestnictwo we Lwowie 9 maja 1882.
6. Pismo towarzyszące przesłaniu "listu fundacyjnego" przez J.I Kraszewskiego Wydziałowi Krajowemu, datowane: "Drezno dnia ......marca 1882" /bruljon i litografowany czystopis/.
7. Odpis polecenia Wydziału Krajowego z dnia 9 maja 1882, danego Kasie Krajowej, by z budżetu Funduszu Krajowego wydała kwotę 500 złr. tytułem datku na rzecz funduszu Macierzy Polskiej.
8. Ofiary pieniężne na Macierz Polską /przekażne kwity/: od Mikołaja Karczewskiego 25 złr. /12 marca 1882/, od Komitetu Balu Polskiego w Wiedniu 300 złr. /27 kwietnia 1882/, od Mikołaja Zyblikiewicza ze składek 46.70 złr. /27 czerwca 1882/, od A.S. 100 złr. /6 września 1882/, od Dyrekcji Towarzystwa Zaliczkowego "Nadzieji" w Delatynie 50 złr. /2 października 1882/.
9. Zaproszenie na posiedzenie Rady Wykonawczej Macierzy Polskiej,

verte ./.

z dnia 9 marca 1894 r., podpisane przez E.Sanguszkę /bruljon/.

10. Bruljon listu Andrzeja Potockiego do prof. L.Finkla z dnia .... czerwca 1903, z zawiadomieniem o złożeniu godności kuratora fundacji.

Ponieważ przypuszczamy, że nie wszystkie z tych aktów są obecnie W.Sz.Panu potrzebne, zapytujemy, które z nich życzyłby sobie W.Sz.Pan otrzymać w odpisie ? Ewentualnie bylibyśmy skłonni do tego, ażeby - zamiast sporządzać z tych aktów odpisy - przesłać same oryginały do użytku W.Sz.Pana, z prośbą o zwrot ich po zużytkowaniu.

Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej

Jaśnie Wielmożny Pan
Józef Ekielski
Średnia Wieś, poczta Hoczew
/pod Liskiem/